

waardoor de overeenkomst tot maatschappelijk onbetamelijke gevolgen zal leiden. In casu is hiervan geen sprake, waardoor het beroep wordt afgewezen.

→ Uitleg: De Hoge Raad besloot in dit arrest dat een stemrechtovereenkomst in beginsel niet in strijd is met de wet of de goede zeden. Het aan de aandeelhouder gegeven stemrecht is een 'eigen recht', om zijn eigen belang in de vennootschap te dienen. Indien een aandeelhouder in strijd met de stemrechtovereenkomst zijn stem uitbrengt, is zijn stem wel geldig.

3 Doetinchemse IJzergieterij

Uitspraak:	Hoge Raad 1 april 1949
Onderwerp:	Onderlinge verhoudingen organen van de vennootschap; Vennootschappelijk belang
Bron:	NJ 1949, 456

Casus: NV Uitgevers Maatschappij C. Misset (hierna: Misset) bezit de absolute meerderheid van de aandelen in de NV Doetinchemse IJzergieterij (hierna: de vennootschap). Art. 3 van de statuten van deze vennootschap bepaalt dat de RvC beslist over tijd en voorwaarden van het uitgeven van de aanvankelijk niet geplaatste aandelen. Op de algemene vergadering van 23 augustus 1947 verneemt Misset dat zonder haar medeweten 600 ongeplaatste aandelen onderhands zijn uitgegeven. De RvC vond dit noodzakelijk om na de verliesjaren 1942-1945 het bedrijf weer op gang te brengen. Hierdoor bezit Misset echter niet meer de absolute meerderheid van de aandelen, maar een andere groep aandeelhouders (waaronder leden van de RvC).

Misset is van mening dat de aard van de vennootschapsovereenkomst, de billijkheid en de goede trouw zich verzetten tegen het emitteren van aandelen, zonder Misset, als grootste aandeelhouder, in de gelegenheid te stellen om deel te nemen aan deze emissie. Misset wil derhalve bij de rechter in een bodemprocedure een vordering aanhangig maken tot nietigverklaring van de emissie. In de tussentijd vordert zij in dit kort geding een verbod om enige rechten op de nieuw geplaatste aandelen uit te oefenen totdat ten principale over de rechtmatigheid van de emissie is beslist.

Rechtbank: Wijst de vordering van Misset af.

Hof: Overweegt dat vergroting van het vennootschappelijk kapitaal door een uitgifte van ongeplaatste aandelen meebrengt, dat de winsten van de vennootschap over meerdere aandelen moeten worden verdeeld. De belangen van de bestaande aandeelhouders zijn hierbij direct en in belangrijke mate betrokken. Vervolgens overweegt het hof dat naar de aard van een vennootschappelijke overeenkomst de deelgerechtigdheid van de aandeelhouders in de winst van de vennootschap hun eerste en voornaamste belang in de vennootschap is. Dit belang moet volgens het hof worden aangemerkt als grondrecht van iedere aandeelhouder en derhalve worden geëerbiedigd. Commissarissen dienen bij besluiten met dit grondrecht rekening te houden en conform dit grondrecht te goeder trouw te handelen. De RvC heeft hier tegen ingebracht dat hij een beroep doet op het belang van de vennootschap. Hij achtte een emissie noodzakelijk in het belang van de vennootschap, omdat hij gegronde reden tot vrees meende te hebben dat Misset, indien zij de grootste aandeelhouder bleef, haar privébelangen voor die van de vennootschap zou laten gaan. Samenwerking zou hierdoor niet mogelijk zijn geweest. Het hof overweegt hieromtrent dat zelfs indien het belang van de vennootschap zou mogen prevaleren boven het recht van de aandeelhouders op eerbiediging van hun recht om te delen in de winst, daarvoor een zeer ernstige en dringende reden moet zijn, waarbij ook nog eens geen andere mogelijkheden voor handen mogen zijn. Het hof acht dit in onderhavige casus niet het geval, vernietigt het vonnis in kort geding van de rechtbank en wijst de vordering van Misset toe.

Cassatiemiddel: In cassatie is aangevoerd dat het hof miskend heeft dat de commissarissen bij hun handelen en het nemen van besluiten slechts rekening dienen te houden met het belang van de vennootschap.

Hoge Raad: Overweegt dat, indien de statuten bepalen dat de RvC over de uitgifte van niet-geplaatste aandelen beslist, de RvC bevoegd is om de plaatsing van de aandelen te bewerkstelligen op de wijze die hij in het belang van de vennootschap acht. Vervolgens overweegt de Hoge Raad dat de wetgever geen recht van voorkeur voor een aandeelhouder – zoals in casu – heeft willen voorschrijven, maar aan belanghebbenden heeft overgelaten of zij voor hun vennootschap al dan niet een dergelijk voorkeursrecht willen scheppen. De Hoge Raad oordeelt dat de RvC bij de uitoefening van de rechten die hem als orgaan van de vennootschap zijn toegekend, zich dient te richten naar het belang van de vennootschap. De RvC dient dit vennootschappelijk belang te overwegen, indien dit naar zijn oordeel in botsing

komt met de belangen van welke aandeelhouder ook. Het enkele feit dat iemand tijdens het bestaan van een vennootschap, waarin de RvC beslist over de uitgifte van ongeplaatste aandelen, de meerderheid van de stemmen weet te verwerven, ontnemt de RvC niet van zijn vrijheid om een beslissing te nemen, aldus de Hoge Raad. De Hoge Raad vernietigt derhalve het arrest van het hof en bekrachtigt, zij het op andere gronden, het vonnis van de rechtbank.

→ Uitleg: In dit arrest spreekt de Hoge Raad expliciet over het belang van de vennootschap. De raad van commissarissen dient zich bij het nemen van besluiten te richten naar het belang van de vennootschap.

4 Forumbank

Uitspraak:	Hoge Raad 21 januari 1955
Onderwerp:	Onderlinge verhoudingen organen van de vennootschap
Artikel:	43 WvK oud (thans 2:107 BW), 47 WvK oud (thans 2:129 BW)
Bron:	NJ 1959, 43

Casus: Twee aandeelhouders van de Forumbank N.V., J.A. van Toorn en M. van Toorn, hebben een AVA belegd met als onderwerp het voorstel tot inkoop door de Forumbank van eigen aandelen die in het bezit zijn van J.A. van Toorn en M. van Toorn. Het bestuur en de RvC verzetten zich met klem tegen de aanvaarding van dit voorstel. Zij achten het zowel in strijd met de belangen van Forumbank als met de belangen van de aandeelhouders waarvan het aanbod niet is uitgegaan. Voorts hebben het bestuur en de RvC ter vergadering gesteld dat het nemen van een besluit omtrent de inkoop van eigen aandelen niet tot de bevoegdheid van de AVA behoort. Desondanks is het voorstel door de AVA aangenomen (J.A. van Toorn en M. van Toorn bezaten de meerderheid van de stemmen). Twee andere aandeelhouders, Schouten en Joode, achten het besluit nietig, zowel op grond van strijd met de wet en de statuten, als met de goede zeden, de goede trouw en de redelijkheid en billijkheid. Zij vorderen nietigverklaring van het besluit.

Rechtbank: Verklaart het besluit nietig wegens strijd met redelijkheid en goede trouw.